

TFPA Bulletin

วารสารสมาคมนักวางแผนการเงินไทย ฉบับที่ 4 ปี 2558

- **คุณสมพร จิตเป็นธม**
กอช. หลักประกันยามเกษียณ
ของ Freelance
- **Stock Portfolio
Benchmarking**
จะรู้ได้อย่างไร...ว่า
ควรลงทุนหุ้นโดยตรงหรือ
ลงทุนหุ้นผ่านกองทุนรวม
- Q&A
รู้ทันเล่ห์กลโงกการลงทุน

สวัสดีครับท่านผู้อ่านวารสาร TFPA Bulletin เดือนธันวาคมช่วงเวลาแห่งการเฉลิมฉลองความสุขส่งท้ายปีเก่าเพื่อเริ่มต้นต้อนรับสิ่งดีๆ ในปีใหม่ หลายท่านใช้เวลาในช่วงนี้วางแผนท่องเที่ยว สังสรรค์กับครอบครัวและญาติมิตร สำหรับคนทำงานของขวัญที่คาดหวังจะได้รับจากการทำงานหนักตลอดปีเพื่อให้บริษัทมีผลประกอบการเข้าเป้าและประสบความสำเร็จ คงเป็นการปรับขึ้นเงินเดือน โบนัสประจำปีหนึ่งในของขวัญที่ดีที่สุดและเป็นกำลังใจในการเริ่มต้นทำงานในปีต่อไป โดยหวังว่ารางวัลที่ได้รับจะทำให้ท่านจัดสรรวางแผนการเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

Cover Story พบกับเศรษฐกิจไทยในการปรับตัวเข้าสู่ New Normal ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ New Normal การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ อีกไม่กี่ปีข้างหน้าสัดส่วนผู้สูงอายุในประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว หรือแม้กระทั่งการปรับเพิ่มอัตราเงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ลูกจ้างสามารถจ่ายเงินสะสมในอัตราที่สูงกว่าเงินสมทบจากนายจ้าง และ New Normal ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ลงทุนในต่างประเทศได้โดยไม่ผ่านตัวกลาง คอลัมน์ The Interview ได้รับเกียรติจากคุณสมพร จิตเป็นธม เลขานุการคณะกรรมการกองทุนออมแห่งชาติ(กอช.) ให้สัมภาษณ์เรื่องกองทุนการออมแห่งชาติ ที่หวังให้แรงงานนอกระบบสร้างวินัยในการออม เพราะเมื่อก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยจะได้มีเงินเพียงพอใช้ในยามเกษียณ

สมาคมฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสาร TFPA Bulletin 4/2558 จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน หากท่านต้องการติชม หรือมีข้อเสนอแนะ โปรดแจ้งมาได้ที่ info@tfpa.or.th ในวาระดิถีขึ้นปีใหม่นี้ ผมในนามตัวแทนกองบรรณาธิการ ขอให้ท่านผู้อ่านจงประสบแต่ความสุข ความเจริญ สวัสดีปีใหม่ครับ

ธีระ ภูตระกูล CFP®
นายกสมาคมนักวางแผนการเงินไทย

คณะกรรมการสมาคมนักวางแผนการเงินไทย

1. คุณธีระ ภูตระกูล	นายก
2. คุณเรืองวิทย์ นันทากิวัฒน์	อุปนายก
3. คุณสุภา เจริญยิ่ง	อุปนายก
4. ดร. กฤษภา เสกตระกูล	เลขานุการ
5. คุณวิวรรธ ธาราธิรัญโชติ	เหรียญภูมิ และที่ปรึกษา
6. คุณณัฐพงษ์ อภินันท์กุล	นายทะเบียน
7. คุณกนกทิพย์ สายซุ่มอินทร์	กรรมการ
8. คุณกวี ชูกิจเกษม	กรรมการ
9. คุณไชย ไสภณพนิช	กรรมการ
10. ผศ.ดร. ธนาวัฒน์ สิริวัฒน์ธนกุล	กรรมการ
11. คุณรัชนี้ นพเมือง	กรรมการ
12. คุณวิโรจน์ ตั้งเจริญ	กรรมการ
13. คุณสมิทธิ์ พนมยงค์	กรรมการ
14. คุณสาระ ลำช้า	กรรมการ
15. คุณอุมาพันธุ์ เจริญยิ่ง	กรรมการ

สมาชิกสมาคม

CFP®
CERTIFIED FINANCIAL
PLANNER™

are trademarks owned outside the U.S. by Financial Planning Standards Board Ltd. Thai Financial Planners Association is the marks licensing authority for the CFP marks in Thailand, through agreement with FPSB.

ที่ปรึกษา

ธีระ ภูตระกูล CFP®

นายกสมาคมนักวางแผนการเงินไทย

เรืองวิทย์ นันทากิวัฒน์ CFP®

อุปนายกสมาคมนักวางแผนการเงินไทย

วิวรรธ ธาราธิรัญโชติ CFP®

กรรมการและที่ปรึกษาสมาคมนักวางแผนการเงินไทย

จิราพร คุสุวรรณธร CFP®

ที่ปรึกษา บริษัท ยูโรครีเอชั่น จำกัด

กองบรรณาธิการ

เสกสรร ไตวิวัฒน์ CFP®

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ

บมจ. บัวหลวง

ณัฐพงษ์ อภินันท์กุล CFP®

นักวางแผนการเงินอิสระ

งามจิตร สิงหนบุตร CFP®

ผู้อำนวยการ Product and

Communication CIO Office

บมจ. ธนาคารไทยพาณิชย์

นโรดม วาณิชชอุติ CFP®

นักวางแผนการเงินอิสระ

ฉัตรพงศ์ วัฒนจิรัฎฐ์ AFPT™

รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวางแผน

และให้คำปรึกษาทางการเงินส่วนบุคคล

บมจ.ธนาคารกสิกรไทย

ศึกษา รัตมีประภา CFP®

Private Banking บมจ. ธนาคารไทยพาณิชย์

ศักดิ์ สรรพปัญญาวงศ์ CFP®

ผู้ก่อตั้งและวิทยากรประจำเว็บไซต์

A-Academy.Net

ราชันย์ ตันติจินดา CFP®

ผู้เชี่ยวชาญงานพัฒนาการให้คำปรึกษา

ลูกค้าบุคคลอาวุโส บมจ. ธนาคารกสิกรไทย

สมาชิก / ประธานงานสื่อโฆษณา

0 2229 2195 - 7

Thai Financial Planners Association

สมาคมนักวางแผนการเงินไทย

ชั้น 11 อาคารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

62 ถนนรัชดาภิเษก คลองเตย กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ 0 2229 2195 - 7 โทรสาร 0 2654 5346

www.tfpa.or.th

www.facebook.com/ThaiFinancialPlanners

SET in the City 2015 กรุงเทพมหานคร

สมาคมนักวางแผนการเงินไทย เข้าร่วมงานมหกรรมการลงทุนครบวงจรแห่งปี SET in the City 2015 กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 19-22 พฤศจิกายน 2558 โดยจัดกิจกรรม Wealth Coaching แนะนำเรื่องการวางแผนการเงิน การวางแผนลงทุน ประกันชีวิต วางแผนเพื่อวัยเกษียณ ภาษี และมรดกแบบรายบุคคล ตลอด 4 วัน มีนักวางแผนการเงิน CFP จำนวน 30 คน ให้บริการปรึกษาวางแผนการเงินรอบด้าน มีผู้เข้ารับคำปรึกษารวม 135 คน

นอกจากนี้ สมาคมฯ ได้ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) จัดบรรยายในหัวข้อ “การวางแผนประกันภัย เพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงิน” โดยคุณกริช เศรษฐนนท์ CFP® คุณสุรภิจ พิทักษ์ภากร CFP® คุณวรพจน์ เกตุอร่าม CFP® และคุณสาธิต บวรสันติสุขุทธิ์ CFP® เป็นวิทยากรบรรยายเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ด้านประกันภัยและประกันชีวิตอย่างถูกต้อง

สัมมนา “มีเงินเท่าไร พอใช้ตอนเกษียณ”

คุณธีระ ภูตระกูล CFP® นายกสมาคมนักวางแผนการเงินไทย คุณวิวรรณ ธาธาภิรัฐโชติ CFP® กรรมการและที่ปรึกษาสมาคมนักวางแผนการเงินไทย คุณวิน พรหมแพทย์ CFA ประธานเจ้าหน้าที่การลงทุน บลจ.ซีไอเอ็มบี-พรินซ์เพิล จำกัด โดยมีคุณวิวรรณ ตินะลา เป็นผู้ดำเนิน ร่วมสัมมนาในหัวข้อ “มีเงินเท่าไร พอใช้ตอนเกษียณ” ในงาน SET in the City 2015

ดร.สุทธิพล ทวีชัยการ เข้ารับตำแหน่งเลขาธิการ คปภ.

คุณธีระ ภูตระกูล CFP® นายกสมาคมนักวางแผนการเงินไทย คุณวิวรรณ ธาธาภิรัฐโชติ CFP® กรรมการและที่ปรึกษาสมาคมฯ คุณสมิทธิ์ พนมยงค์ คุณสาระ ล่ำซำ ดร.ธนาวัฒน์ สิริวัฒน์ธนกุล CFP® กรรมการสมาคมฯ และคุณมนต์ชัย เปี่ยมพงศ์สุข ผู้อำนวยการสมาคมฯ เข้ามอบกระเช้าดอกไม้ เพื่อแสดงความยินดีเนื่องในโอกาสที่ ดร.สุทธิพล ทวีชัยการ เข้ารับตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

ขอต้อนรับ กรรมการสมาคม นักวางแผนการเงินไทย

สมาคมนักวางแผนการเงินไทย ขอต้อนรับกรรมการใหม่ 2 ท่าน ได้แก่ คุณสาระ ลำข้า กรรมการผู้จัดการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท เมืองไทย ประกันชีวิต จำกัด และคุณกนกทิพย์ สายชุ่มอินทร์ ประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายลูกค้า บุคคลและบริการ บริษัทหลักทรัพย์จัดการ กองทุน กรุงศรี จำกัด

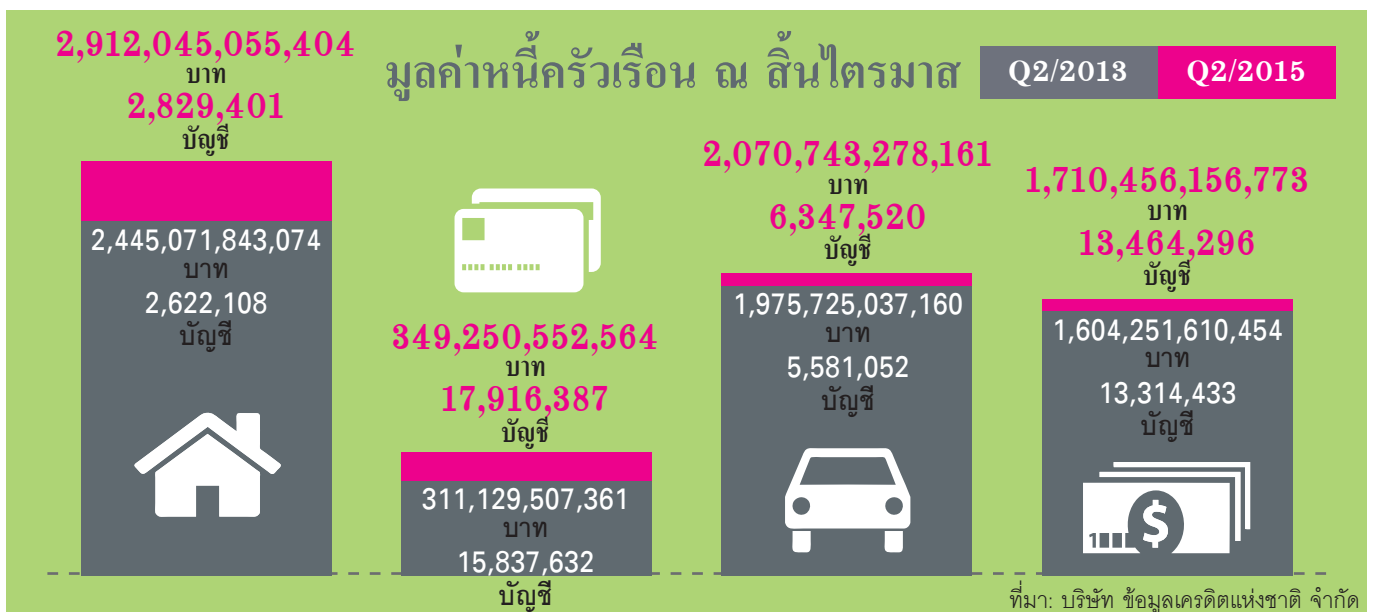
กิจกรรม Share my Share @ Money Expo เชียงใหม่

เมื่อวันที่ 14-15 พฤศจิกายน 2558 สมาคมนักวางแผนการเงินไทย ร่วมกับ โครงการ Your 1st stock ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จัดกิจกรรม Share my Share @ Money Expo เชียงใหม่ ภายใต้แนวคิด วางแผน เลือกรู้ ลงทุนคุณภาพ โดยเมื่อวันที่ 14-15 พฤศจิกายน 2558 ที่ผ่านมา คุณนิภาพันท์ พูนเสถียรทรัพย์ CFP® และคุณกริช เศรษฐฐานันท์ CFP® ตัวแทนจากสมาคมฯ เป็นผู้บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการเงิน วางแผนการลงทุน ในหัวข้อ “เริ่มธุรกิจ หุ่น วางแผนลงทุน” ตลอดจนแลกเปลี่ยนเทคนิคแนวคิดที่จะช่วยให้การลงทุนประสบความสำเร็จ 🇹🇭

เปลี่ยนแปลง ค่าธรรมเนียม การสอบและ จำนวนข้อสอบ หลักสูตรการ วางแผนการเงิน CFP®

สมาคมนักวางแผนการเงินไทย ได้ทำการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมสอบข้อสอบฉบับที่ 4 ส่วนที่ 2 การจัดทำแผนการเงิน จากเดิม 4,000 บาท เป็น 5,500 บาท โดยสมาชิกบุคคลและสมาชิกนิติบุคคลของสมาคมฯ จะได้รับส่วนลดค่าธรรมเนียมการสอบ 15 % และในส่วนการสอบหลักสูตรการวางแผนการเงิน CFP® มีการปรับเปลี่ยนจำนวนข้อสอบใหม่ โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 เป็นต้นไป รายละเอียดดังนี้

ข้อสอบฉบับที่	จำนวนข้อสอบเดิม	จำนวนข้อสอบใหม่
ฉบับที่ 1 พื้นฐานการวางแผนการเงิน ภาษี และจรรยาบรรณ	100 ข้อ	85 ข้อ
ฉบับที่ 2 การวางแผนการลงทุน	100 ข้อ	85 ข้อ
ฉบับที่ 3 การวางแผนประกันภัย และการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ	100 ข้อ	85 ข้อ
ฉบับที่ 4 ส่วนที่ 1 การวางแผนภาษีและมรดก	50 ข้อ	45 ข้อ

WHY FIRMS VALUE

PROFESSIONALS

https://www.youtube.com/watch?v=uWkG_hYcqX8

CFP PROFESSIONALS MAKE GREAT EMPLOYEES

- 60% average longer employment
- 76% experience higher rates of career advancement

CFP PROFESSIONALS ARE MORE PRODUCTIVE AND PROFITABLE	CFP PROFESSIONALS LOWER CORPORATE RISKS AND COMPLAINTS	CFP PROFESSIONALS = SATISFIED CLIENTS		
 <p>69% of firms said CFP professionals have a higher rate of GROWTH OF ASSETS UNDER MANAGEMENT</p> <p>66% of firms said that CFP professionals are MORE PRODUCTIVE</p> <p>62% of firms said that CFP professionals GENERATE HIGHER PROFIT</p>	<p>LOWER COMPLIANCE AND LEGAL RISKS 69% indicate CFP professionals lower compliance and legal risks</p> <p>FEWER CLIENT COMPLAINTS 59% report fewer client complaints against CFP professionals</p> 	 <p>DIFFERENTIATE THE BUSINESS</p> <p>81% of firms say CFP professionals help differentiate their business</p>	 <p>INCREASE CLIENT RETENTION</p> <p>76% of firms indicate employing CFP professionals leads to increased client retention</p>	 <p>BOOST CLIENT SATISFACTION</p> <p>84% of firms say employing CFP professionals has a positive impact on client satisfaction</p>
<p>Firms expect an increase in the number of people seeking advice from financial planners.</p>				

คุณสมพร จิตเป็นธม กอช. หลักประกัน ยามเกษียณของ Freelance

สังคมไทยกำลังก้าวสู่สังคมสูงอายุอย่างเต็มรูปแบบ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) ประเมินว่า ภายใน 10 ปี ข้างหน้า สังคมไทยจะมีผู้สูงอายุร้อยละ 21 จากปัจจุบันที่ร้อยละ 14 และคาดว่า ประเด็นผู้สูงอายุนี้อาจเป็นความท้าทายของภาครัฐในการจัดสวัสดิการสังคม กรณีชราภาพและหลักประกันรายได้หลังเกษียณที่คาดว่าจะมีจำนวนถึง 6.8 แสนล้านบาทในปี 2567

TFPA Bulletin ฉบับนี้ได้มีโอกาสเข้าสัมภาษณ์ คุณสมพร จิตเป็นธม เลขาธิการกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) เพื่อทำความรู้จักกับเครื่องมือที่ช่วยสร้างหลักประกันบางส่วนในยามเกษียณอายุสำหรับกลุ่มแรงงานนอกระบบ หรือผู้ประกอบการวิชาชีพอิสระ คุณสมพรระบุว่ากลุ่มเป้าหมายของกอช. คือแรงงานนอกระบบที่หมายถึง บุคคลสัญชาติ

ไทย ที่มีอายุตั้งแต่ 15-60 ปี ที่ไม่อยู่ในระบบประกันสังคม กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือระบบกองทุนอื่นๆ ที่มีส่วนของนายจ้างจ่ายสมทบให้ ซึ่งปัจจุบันมีประมาณ 25 ล้านคน จากแรงงานของประเทศทั้งหมด 40 ล้านคน ประกอบจากผลสำรวจที่ว่าคนวัยทำงานมีเพียง 60% เท่านั้นที่มีการคำนึงถึงแผนการเกษียณอายุ และในจำนวนนี้มีถึง 40% ที่เชื่อว่าสิ่งที่ตนเองได้วางแผนไว้จะไม่เพียงพอไว้ใช้จ่ายหลังเกษียณ กอช. จึงได้ให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลาง ที่ยังมีความเสี่ยงด้านการเงินหลังเกษียณอายุเป็นหลัก โดยมีเป้าหมายที่จะมีจำนวนสมาชิก 1.5 ล้านราย ภายในปี 2559

หลักในการจ่ายเงินสะสม เงินสมทบ และผลตอบแทนขั้นต่ำของกอกช.

สมาชิกจ่ายเงินสะสมได้เดือนละ 1 ครั้ง จำนวนเงินสะสมไม่จำเป็นต้องเท่ากันในแต่ละเดือน บาท ขั้นต่ำครั้งละ 50 และไม่จำเป็นต้องจ่ายทุกเดือน เมื่อรวมเงินสะสมทั้งหมดแล้วสูงสุดไม่เกิน 13,200 บาทต่อปี (จ่ายครั้งเดียว 13,200 บาทได้) การจ่ายเงินสะสมสามารถจ่ายได้ที่หน่วยรับสมัครสมาชิกทั้ง 3 แห่งคือ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน และ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) โดยสมาชิกสามารถจ่ายเงินสะสมที่สาขาใดก็ได้ของธนาคารทั้ง 3 แห่งไม่จำเป็นต้องไปจ่ายเงินสะสมที่ธนาคารเดิมตอนสมัครสมาชิก ในส่วนของเงินสมทบจากรัฐบาลกำหนดไว้ตามช่วงอายุของสมาชิกดังนี้

พรบ.กำหนด	กฎกระทรวงกำหนด
อายุ 15-30 ปี	อายุ 15-30 ปี ไม่เกิน 600 บาทต่อปี
อายุ 30-50 ปี	อายุ 30-50 ปี ไม่เกิน 960 บาทต่อปี
อายุ 50 ปีขึ้นไป	อายุ 50 ปีขึ้นไป ไม่เกิน 1,200 บาทต่อปี

เงินสะสมจะได้รับจากรัฐบาลในเดือนถัดไป ดังนั้นสมาชิกที่สามารถใส่เงินออมได้ทั้งหมดตั้งแต่ต้นปีจะได้รับประโยชน์มากกว่าเนื่องจากทั้งเงินสะสม และเงินสมทบ ได้รับผลตอบแทนเร็วกว่าสมาชิกที่ทยอยสะสมไปที่ละเดือน ในส่วนของผลตอบแทนปัจจุบันรัฐบาลรับประกันผลตอบแทนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี (เฉลี่ยของธนาคารออมสิน ธกส. และธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่อีก 5 แห่ง) เพื่อเป็นหลักประกันผลตอบแทนขั้นต่ำในกรณีที่เกิดกอกช.มีผลตอบแทนรายปีน้อยกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำที่กำหนดโดยรัฐบาลจะจ่ายเงินให้แก่สมาชิกเท่ากับผลตอบแทนที่ค่าประกัน ในขณะที่สมาชิกสามารถได้รับผลตอบแทนเต็มที่หากพอร์ตการลงทุนทำผลตอบแทนได้ดีกว่าผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนด พรบ.กองทุนกำหนดให้กองทุนมีสัดส่วนการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความมั่นคงสูงไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ส่วนในกฎกระทรวงระบุว่าให้มีสัดส่วนการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความมั่นคงสูงไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

หลักการจ่ายบำนาญ หรือเงินดำรงชีพ

กำหนดให้อายุเกษียณเท่ากับ 60 ปี และอายุขัยเฉลี่ย 80 ปี เมื่อสมาชิกแต่ละคนอายุ 60 ปี หลักการเบื้องต้นกองทุนจะตรวจสอบจำนวนเงินสะสมและสมทบว่าหารด้วย 240 เดือนเพื่อดูว่ามีจำนวนถึง 600 บาทต่อเดือนหรือไม่ หากถึง 600 บาท จะได้รับเป็นบำนาญไปจนกว่าเกษียณอายุ แต่หากมีจำนวนไม่ถึง 600 บาท จะได้รับเป็นเงินดำรงชีพเดือนละ 600 บาทและจ่ายไปจนกว่าเงินที่มีอยู่จะหมด ตัวอย่างการคำนวณเงินบำนาญ โดยใช้สมมติฐานการจ่ายเงินสะสม 10 ปี เพื่อใช้จ่ายเงินบำนาญ 20 ปี และ จ่ายเงินสะสมเต็มจำนวน 13,200 บาทต่อปี รวมกับ เงินสมทบสูงสุด 1,200 บาท ต่อปี เป็น 14,400 บาท ต่อปี รวม 10 ปีมีเงินในกองทุนเท่ากับ 144,000 บาท นำเงินจำนวนนี้ไปแบ่งจ่ายบำนาญ 20 ปี ได้ปีละ 7,200 บาท หรือเดือนละ 600 บาท ตัวอย่างนี้เป็นการคำนวณขั้นต่ำอย่างง่าย โดยที่ยังมิได้รวมผลตอบแทนจากการลงทุนตลอด 30 ปี (ในช่วงที่สะสม 10ปีแรก และในช่วงที่จ่ายบำนาญ 20 ปี) และยังมีได้หักค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกองทุน รวมถึงการหักเงินส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินกองกลางสำหรับผู้ที่อายุยืนยาวกว่า 80 ปี เนื่องจากสูตรการคำนวณบำนาญของกอกช. นำเงินสะสมและเงินสมทบที่มีไปกระจายเป็นเงินงวดบำนาญทั้งหมดในช่วง 20 ปี ดังนั้นหากสมาชิกที่มีอายุเกิน 80 ปี กองทุนจำเป็นต้องมีเงินกองกลางไว้จ่ายบำนาญให้แก่คนกลุ่มนี้ ในส่วนของสูตรคำนวณที่ กอกช. ใช้จริงจะมีการประกาศ เมื่อครบกำหนดการจ่ายบำนาญครั้งแรก

การทบทวนจำนวนเงินสะสม เงินสมทบ และการจ่ายเงินบำนาญ

การกำหนดเงินสะสมขั้นสูงสุด จำนวน 13,200 บาทต่อปี และการรับบำนาญขั้นต่ำ 600 บาทต่อเดือน ดังที่แสดงในตัวอย่าง มีพื้นฐานการคำนวณมาจากเส้นความยากจนของประเทศไทย (Poverty line) ที่ระบุค่าใช้จ่ายด้านอาหารเพื่อการยังชีพขั้นต่ำในปัจจุบันอยู่ที่ 1,200 บาทต่อเดือน โดยผู้เกษียณอายุที่เป็นสมาชิกของ กอช. จะได้รับเงินบำนาญขั้นต่ำ 600 บาท และเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากรัฐบาลอีก 600 บาท เพื่อให้เพียงพอต่อการยังชีพขั้นต่ำ สูตรการคำนวณต่างๆ จะมีการทบทวนทุก 5 ปี โดยหากว่า Poverty line มีการเปลี่ยนแปลงไป จะมีการพิจารณาปรับจำนวนเงินสะสม และเงินสมทบสูงสุด เพื่อให้ได้รับบำนาญต่อเดือนเพียงพอกับระดับ Poverty line ใหม่

การลดหย่อนภาษีของเงินสะสม และการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับ เงินผลประโยชน์ของสมาชิกกอช.

มติคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2558 กำหนด ให้

1. ผู้มีเงินได้สามารถหักลดหย่อนเงินสะสมเข้า กอช. ในการคำนวณเงินได้สุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามจำนวนที่จ่ายจริง ในลักษณะการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้เท่าที่สมาชิกของ กอช. จ่ายเป็นเงินสะสมเข้า กอช. ทั้งนี้ เมื่อรวมกับเงินสะสมในลักษณะทำนองเดียวกันแล้วต้องไม่เกินกว่าจำนวนตามที่ ประมวลรัษฎากรกำหนด

2. ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่สมาชิกของ กอช. หรือบุคคลซึ่งสมาชิกของ กอช. ได้แสดงเจตนาไว้แก่ กอช. หรือทายาทของสมาชิก กอช. ได้รับจาก กอช. ในกรณีที่สมาชิกของ กอช. สิ้นสมาชิกภาพเพราะอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ หรือมีกฎหมายกำหนดให้การสิ้นสุดสมาชิกภาพ

เพราะเหตุอื่นถือว่าเป็นการสิ้นสุดสมาชิกภาพเพราะอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ หรือสิ้นสุดสมาชิกภาพเพราะตาย

3. ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่สมาชิกของ กอช. ได้รับจาก กอช. ในกรณีที่ทุพพลภาพก่อนอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ทั้งนี้ การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามข้อ 1 - 3 ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากร ประกาศกำหนด

คุณสมพรยังได้ฝากไว้ว่าในช่วง 1 ปีแรกที่เปิดรับสมาชิก (ถึง 26 กันยายน 2559) ผู้ที่มีอายุเกิน 50 ปีขึ้นไปสามารถสมัครเป็นสมาชิก กอช. และจ่ายเงินสะสมได้ 10 ปี เมื่อครบ 10 ปีแล้วหากมีจำนวนเงินถึงที่กำหนดก็จะสามารถรับบำนาญไปตลอดชีวิต ในกรณีที่ไม่มีไม่ถึงเกณฑ์ จะได้รับเงินคืนเป็นงวดจนกว่าเงินจะหมด (เงินดำรงชีพ) เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีอายุมากและต้องการรับบำนาญในอนาคตสามารถสร้างหลักประกันผ่าน กอช. ได้

นอกจากนี้คุณสมพรยังให้ข้อคิดว่า ระบบการออมของ กอช. เป็นแบบ self-sustainable คือ บัญชีของใครก็ของคนนั้น มิได้เป็นรูปแบบของการนำเงินคนที่เข้าใหม่มาจ่ายคนเก่า กอช. เป็นระบบของการพึ่งพาตนเอง ยิ่งออมมาก ยิ่งออมเร็ว จะยิ่งได้ประโยชน์จากเงินบำนาญในอนาคต เงินสะสมและเงินสมทบของสมาชิก กอช. ถือเป็น เงินออมที่มีไว้เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานในอนาคต ดังนั้น จึงไม่สามารถโอนสิทธิ์ และไม่สามารถนำไปค้าประกันเงินกู้ และในส่วนของ การวางแผนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุที่คนวัยทำงาน 2 คน : ผู้สูงอายุ 1 คน วิธีการรับมือที่ดีที่สุดคือ “ออมให้มาก ออมให้เร็ว และออมอย่างต่อเนื่อง”

COVER STORY

งามจิตร สิงหนุต CFP®

ณัฐพงษ์ อภินันท์กุล CFP®

ฉัตรพงศ์ วัฒนจิรัฐ AFPT™

New Normal เป็นคำที่ถูกอ้างอิงบ่อยมากในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา ในแวดวงเศรษฐศาสตร์ New Normal สะท้อนถึงระดับอ้างอิงใหม่ หรือระดับมาตรฐานใหม่ที่เกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจโดยคาดว่าจะมีการเติบโตชะลอต่ำกว่าในอดีต หรือค่าเฉลี่ยของการเติบโตในอนาคตจะต่ำกว่าเดิม อ.วรากรณ์ สามโกเศศ ระบุในคอลัมน์อาหารสมอง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ 6 ต.ค. 2558 ว่า New Normal ไม่ใช่คำใหม่ (ทุกสิ่งเก่าๆ ในโลกนี้จะกลายเป็นของใหม่ในวันหนึ่ง) Catherine Rampell พบว่า คำว่า New Normal ถูกใช้บ่อยมากที่สุดหนังสือซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1800 (“Frankenstein”) ตามด้วยหนังสือซึ่งตีพิมพ์ใน ค.ศ. 1890 ในชุด Sherlock Homes และตีพิมพ์คือ หนังสือหลายเล่มที่เขียนโดย Albert Einstein ในค.ศ. 1915

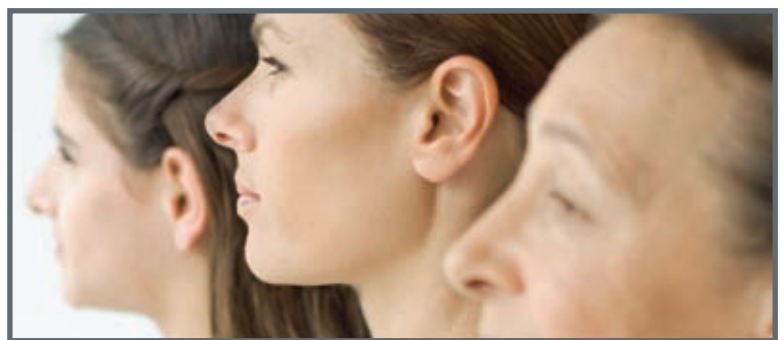
ในขณะที่ New Normal กลับมาได้รับความนิยมนี้อีกครั้งเมื่อ PIMCO จัดการประชุม มุมมองการลงทุนในระยะ 3 - 5 ปี (Secular Forum) ในปี ค.ศ. 2009 หลังการเกิดวิกฤตการเงินในสหรัฐอเมริกา หมายถึงการเติบโตของเศรษฐกิจในระดับต่ำ หรือการเติบโตที่แท้จริงประมาณร้อยละ 2 ในประเทศพัฒนาแล้ว เนื่องจากแรงต้านในเชิงโครงสร้าง เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากรศาสตร์ และหนี้สินที่อยู่ในระดับสูง โดยแรงต้านเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้การเติบโตของเศรษฐกิจชะลอลงจากการปรับลดระดับหนี้สิน (deleveraging) ที่มีอยู่จำนวนมากของภาคเอกชนในช่วงก่อนวิกฤตการณ์ระดับโลก (deglobalization) และการกำกับดูแลที่มีความเข้มงวดมากขึ้นของทางการ (re-regulation)

ต่อมาในการประชุม Secular Forum ในปี ค.ศ. 2014 Bill Gross และ PIMCO ได้ระบุถึง the New Neutral ซึ่งคาดว่าจะมีความหมายแตกต่างไปจาก New Normal คือหมายถึงระดับปานกลางของอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ธนาคารกลางเป็นผู้กำหนดอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่แท้จริงอยู่ในระดับต่ำเป็นเวลานานในอีก 3 - 5 ปีข้างหน้า เพื่อให้การเติบโตมีเสถียรภาพควบคู่ไปกับการดูแลอัตราเงินเฟ้อให้เหมาะสม เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นพื้นฐานในการกำหนดราคาของสินทรัพย์ทั้งหมดที่จะผลักดันให้ตลาดปรับตัวเพิ่มขึ้น อัตราดอกเบี้ยนโยบายจึงมีความสำคัญและมีผลกระทบต่อการลงทุนในวงกว้าง

ปัจจัยที่จะส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยจะยังคงอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่องไป คือปริมาณหนี้สินที่มีอยู่จำนวนมากจะเป็นข้อจำกัดของการดำเนินนโยบายแบบปกติ และการเติบโตของเศรษฐกิจโลกในภาวะในปัจจุบันไม่สามารถสร้างอุปสงค์อย่างทั่วถึงให้สอดคล้องกับศักยภาพในการผลิต ส่งผลให้อัตราการเติบโตที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศและเมื่อรวมกันแล้วยังคงเป็นศักยภาพของการเติบโตในระดับต่ำ เห็นได้จากหลังจากวิกฤตได้ 7 ปี ค่าเฉลี่ยของการเติบโตของเศรษฐกิจโลกอยู่ในระดับต่ำ และระดับของจีดีพียังคงอยู่ต่ำกว่าศักยภาพเศรษฐกิจโลกในทุกวันนี้ไม่สามารถที่จะหารูปแบบของการเติบโตที่สามารถสร้างและกระจายอุปสงค์ไปอย่างทั่วถึงที่จะสามารถรองรับอุปทานที่มีอยู่อย่างมากมายทั่วโลก ดังนั้นเศรษฐกิจโลกจึงมีการเติบโตที่อยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับศักยภาพ และมีอัตราเงินเฟ้อในระดับต่ำ อัตราดอกเบี้ยนโยบายแท้จริงที่ระดับร้อยละศูนย์ในประเทศพัฒนาแล้วและบางประเทศที่กำลังพัฒนาส่งผลให้ผลตอบแทนจากการลงทุนคาดว่าจะอยู่ในระดับต่ำเช่นกัน (Secular Outlook, PIMCO, May 2014)

สำหรับเศรษฐกิจไทยมี New Normal ที่น่าสนใจหลายประการ เช่น การเป็น “สังคมผู้สูงอายุ” จะกลายเป็นเรื่องที่เด่นชัดและส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของคนไทยมากขึ้น จะว่าไปแล้วเรื่องนี้ไม่ใช่

เพิ่งเกิด เพราะประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุไปตั้งแต่ปี 2548 ด้วยการมีสัดส่วนประชากรอายุเกิน 60 ปีสูงกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ และภายใต้สถานการณ์ที่จำนวนผู้สูงอายุซึ่งเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าปีละสี่แสนคน จะทำให้ประเทศไทยขยับเข้าไปเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ หรือ complete aged society ในอีก 6 ปีข้างหน้า ด้วยการมีสัดส่วนประชากรวัยชราไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของประเทศ

ในปัจจุบันครอบครัวหนึ่งต้องทำงานด้วยกันทั้งฝ่ายสามีภรรยาเพื่อเลี้ยงดูลูกเพียงหนึ่งหรือสองคน ขณะที่ตนเองก็ต้องแบกรับภาระการดูแลผู้สูงอายุไปด้วย ดังนั้น ก็เป็นไปได้สูงกว่าตัวเราเองในยามชราน่าจะต้องเลี้ยงดูตนเองมากกว่าการพึ่งพาบุตรหลาน

แต่เรื่องนี้จะกลายเป็น New Normal ด้วยเหตุที่คนไทยวัยทำงานจะเริ่มตระหนักมากขึ้นว่าตนเองอยู่ใน “แซนด์วิช เจเนอเรชั่น” แนวโน้มสถานการณ์นี้ก็คล้ายกับน้ำแข็งขั้วโลกละลาย คือเป็นเรื่องที่ค่อยๆ เป็นไปอย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก หากลองมองย้อนไปเมื่อสามสิบปีที่แล้วเราจะพบว่าครอบครัวหนึ่งสามารถเลี้ยงดูลูกสามคนโดยผู้เป็นสามีหาเลี้ยงครอบครัวเพียงผู้เดียวได้อย่างสบาย และใช้ระบบอุปถัมภ์กล่าวคือผู้สูงอายุก็มีบุตรหลานในบ้านช่วยกันดูแล แต่ในปัจจุบันครอบครัวหนึ่งต้องทำงานด้วยกันทั้งฝ่ายสามีภรรยาเพื่อเลี้ยงดูลูกเพียงหนึ่งหรือสองคน ขณะที่ตนเองก็ต้องแบกรับภาระการดูแลผู้สูงอายุไปด้วย ดังนั้น ก็เป็นไปได้สูงกว่าตัวเราเองในยามชราน่าจะต้องเลี้ยงดูตนเองมากกว่าการพึ่งพาบุตรหลาน

การจะหวังพึ่งพาการช่วยเหลือจากภาครัฐก็ทำได้ยากขึ้น เพราะประชากรวัยแรงงานที่เป็นผู้เสียภาษีมีสัดส่วนลดลงขณะที่ผู้สูงอายุที่ต้องการสวัสดิการมีสัดส่วนเพิ่มสูง ดังนั้น ภาครัฐจึงจำเป็นต้องออกมาตรการเชิงป้องกันด้วยการส่งเสริมให้คนไทยหันมาออมเพื่อเกษียณในระหว่างที่ตนเองยังมีกำลังวังชาในการหารายได้ แบบแผนการออมภาคสมัครใจอย่างกองทุนสำรองเลี้ยงชีพถือเป็นกลไกสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดการออมระยะยาว โดยภาครัฐอุดหนุนโครงการดังกล่าวด้วยการให้สิทธิลดหย่อนภาษี

ในช่วงที่ผ่านมา กองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีจุดบอดที่สำคัญ เนื่องจาก พ.ร.บ.กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กำหนดให้นายจ้างต้องสมทบเงินเข้ากองทุนไม่น้อยกว่าอัตราที่ลูกจ้างสะสม ดังนั้น นายจ้างจำนวนมากจึงเลือกที่จะไม่จัดตั้งกองทุน หรือเลือกที่จะจำกัดอัตราการสะสมเงินของลูกจ้าง อย่างไรก็ตาม พ.ร.บ.กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2558 ได้แก้ไขข้อผูกมัดดังกล่าว โดยเปิดให้ลูกจ้างสามารถจ่ายเงินสะสมได้ในอัตราสูงกว่าเงินสมทบนายจ้าง (ภายใต้อัตราการสะสมร้อยละ 2 ถึง 15 ของค่าจ้าง)

การปรับปรุงนี้เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการทำให้การออมเพื่อเกษียณเป็นเรื่องง่ายขึ้น เนื่องจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีคุณสมบัติสำคัญสองประการ คือเป็นการหักเงินเดือนอัตโนมัติ ทำให้เกิดการออมอย่างสม่ำเสมอโดยผู้ออมไม่ต้องมาคอยตัดสินใจว่าจะออมหรือไม่และออมเท่าไร อีกเรื่องคือเป็นแบบแผนที่มีคนดูแล โดยกลไกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพนั้นจะมีทั้งคณะกรรมการฝ่ายนายจ้าง ฝ่ายลูกจ้าง และบริษัทจัดการลงทุน หรือเกี่ยวกับการให้ความรู้ถึงความสำคัญของการออมเพื่อเกษียณรวมทั้งให้คำแนะนำการออมที่เหมาะสมอีกด้วย

ในด้านการลงทุน ปี 2559 และ ปี 2560 จะเห็นจุดเปลี่ยนสำหรับการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ โดยธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ประกาศเกณฑ์ผ่อนคลายการลงทุนตรงในต่างประเทศ โดย ธปท.ได้ทยอยผ่อนคลายระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตามแผนแม่บทเงินทุนเคลื่อนย้ายมาเป็นลำดับ เพื่อสนับสนุนการกระจายการลงทุนเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน และเพื่อรองรับแผน ASEAN Linkage นั้น ธปท.จะเริ่มอนุญาตให้นักลงทุนรายย่อยสามารถไปลงทุนในต่างประเทศได้โดยตรงโดยไม่ผ่านตัวกลางตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นไป

ในปี 2559 จะเริ่มอนุญาตนักลงทุนรายย่อยที่มีสินทรัพย์สภาพคล่อง 100 ล้านบาทขึ้นไป และหากเป็นนิติบุคคลจะต้องมีสินทรัพย์สภาพคล่องตั้งแต่ 1,000-5,000 ล้านบาทขึ้นไป โดยสามารถลงทุนในหลักทรัพย์ทุกประเภท รวมถึงเงินฝากในต่างประเทศและอนุพันธ์ทั้งในและนอกตลาด Exchange โดยกำหนดวงเงินลงทุนไม่เกิน 5 ล้านเหรียญต่อรายต่อปี และตั้งแต่ปี 2560 ธปท. จะเปิดให้นักลงทุนรายย่อยทุกๆ ไปสามารถไปลงทุนในหลักทรัพย์ทุกประเภท รวมถึงเงินฝากในต่างประเทศได้เช่นกัน ยกเว้นอนุพันธ์ที่ให้ลงทุนได้เฉพาะตลาด Exchange

ผู้ที่ต้องการลงทุนในต่างประเทศ จะต้อง มีหน้าที่หลัก 2 อย่างคือ 1.แจ้งความประสงค์ต่อ ธปท. และเมื่อ ธปท.ตอบรับก็นำหลักฐานไปยังที่ ธนาคารพาณิชย์เพื่อซื้อเงินตรา และนำเงินไปลงทุน และ 2.ต้องรายงานสถานะการลงทุน ณ สิ้นเดือน และเก็บเอกสารที่สำคัญไว้เมื่อ ธปท.ขอดูจะได้นำ มาแสดง และในกรณีที่ผู้ลงทุนไม่รายงานให้ทราบ ธปท.จะไม่อนุญาตให้ลงทุนในปีถัดๆ ไป เนื่องจากการอนุญาตนั้นเป็นการอนุญาตปีต่อปี

หากมองในมุมมองของนักลงทุนไทยแล้ว ถือว่าเป็นโอกาสที่ทางการได้เพิ่มทางเลือกและ เพิ่มโอกาสในการลงทุน สามารถเข้าถึงตราสาร การลงทุนและวิธีการลงทุนที่หลากหลายเปรียบ ได้กับการเปิดโลกทัศน์เพื่อเข้าถึงผลิตภัณฑ์การ ลงทุนที่ครอบคลุมทั่วโลก ดังนั้นความกังวลที่ว่า ไม่มีตราสาร หลักทรัพย์ หรือรูปแบบการลงทุนที่ ไม่ตรงใจก็จะหมดไป เหลือไว้เพียงคำถามที่ว่า แล้ว ท่านจะเลือกอย่างไรที่จะตอบโจทย์ความต้องการ การลงทุนของท่าน

คำตอบขั้นต้นที่ท่านจะต้องตอบตัวเองคือ เป้าหมายของการลงทุนของท่านคืออะไร มีทางเลือกอะไรบ้าง แต่ละทางเลือกนั้นมีข้อดีข้อเสีย อย่างไร เช่น การลงทุนแบบไม่ผ่านตัวกลางนั้น มี ค่าธรรมเนียมที่ลดลงเมื่อเทียบกับการลงทุนผ่าน ตัวกลาง เพราะไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมให้กับ ตัวกลาง แต่ตัวกลางในประเทศซึ่งหมายถึง ธนาคาร พาณิชย์ โบรกเกอร์ และกองทุนส่วนบุคคลนั้น มี หน่วยงานกำกับดูแลในประเทศ ซึ่งหากเกิดกรณี ไม่ได้ได้รับความเป็นธรรม ผู้ลงทุนสามารถร้องเรียน ผ่านหน่วยงานที่กำกับดูแลได้ เป็นต้น

ไม่ว่าจะลงทุนผ่านช่องทางในประเทศ หรือ ลงทุนตรงในต่างประเทศแบบไม่ผ่านตัวกลาง ต่าง ก็มีข้อดีข้อด้อยปะปนอยู่ ในกรณีที่มีผู้ชักชวนท่าน ให้ลงทุน ท่านควรตรวจสอบใบอนุญาตของบริษัท

ที่นำเสนอผลิตภัณฑ์ทางการเงินด้วย ในกรณีที่ท่านอยู่ใน ประเทศไทย บริษัทนั้นต้องได้รับใบอนุญาตประกอบ ธุรกิจหลักทรัพย์ หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้า อย่างถูกต้องจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ “ก.ล.ต.” โดย สามารถตรวจสอบใบอนุญาตได้ที่เว็บไซต์ www.sec.or.th หัวข้อ license check หรือตรวจสอบรายชื่อผู้ให้บริการที่ไม่มีใบอนุญาตได้ที่หัวข้อ Investor Alert และสามารถตรวจสอบรายชื่อบริษัทที่ทำการ ชักชวนประชาชนให้ใช้บริการโดยไม่มีใบอนุญาต ประกอบธุรกิจที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ที่เว็บไซต์ IOSCO www.iosco.org หัวข้อ Investor Alerts Portal

ถือว่าเป็นโอกาสที่ทางการได้เพิ่มทางเลือกและเพิ่มโอกาสใน การลงทุน ดังนั้นความกังวลที่ว่าไม่มีตราสาร หลักทรัพย์ หรือรูปแบบการลงทุนที่ไม่ตรงใจก็จะหมดไป เหลือไว้เพียงคำถามที่ว่า แล้วท่านจะเลือกอย่างไรที่จะตอบโจทย์ความต้องการการลงทุน ของท่าน

ผู้สนใจที่จะลงทุนจึงควรศึกษาหาข้อมูล ประกอบการตัดสินใจอย่างรอบคอบ และทำความเข้าใจกับขั้นตอนวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และหากท่าน ต้องการขอคำปรึกษาเกี่ยวกับกฎระเบียบธุรกรรม เงินตราต่างประเทศ ท่านสามารถติดต่อศูนย์ คัดกรองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) โทรศัพท์ 1213 หรือ www.1213.or.th เพื่อให้การลงทุนเป็น ไปอย่างราบรื่น และบรรลุเป้าหมายการลงทุนที่ท่านหวังไว้

Stock Portfolio Benchmarking

จะรู้ได้อย่างไร...ว่า ควรลงทุนหุ้นโดยตรง หรือลงทุนหุ้นผ่านกองทุนรวม

ข้อถกเถียงหนึ่งที่เรามักจะได้ยินจากนักลงทุนหรือกระทั่งจากนักวางแผนการเงินก็คือ “ลงทุนหุ้นด้วยวิธีไหนดีกว่ากัน” ฝ่ายที่ลงทุนหุ้นโดยตรงก็บอกว่า ลงทุนเองลืดีกว่า เพราะยืดหยุ่น มีอิสระในการลงทุน สามารถเลือกหุ้นเป็นตัวยุได้ มีโอกาสได้ผลตอบแทนสูง ในทางกลับกันฝ่ายที่ลงทุนผ่านกองทุนรวมก็บอกว่า กองทุนลืดีกว่า เพราะลงทุนง่าย มีกองทุนให้เลือกหลากหลาย มีผลการดำเนินงานที่ดี มีประวัติให้ดู ได้กระจายความเสี่ยงในหุ้นหลายตัว แอ่มไม่ต้องลงทุนเอง มีเวลาไปทำอย่างอื่น... แล้วอย่างนี้จะเชื่อใคร ?

ถูกต้อง 2 ฝ่าย จะเลือกทางไหน ต้องรู้จักตนเองก่อน

จริงๆ ด้วยเหตุผลของทั้ง 2 ฝ่ายที่กล่าวมา ก็ “ถูกกันทั้งคู่” แต่ก็อยู่บนเงื่อนไขว่า ทั้งสองฝ่ายมีผลลัพธ์การลงทุนเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งคำว่าน่าพอใจนั้น ก็ควรต้องเปรียบเทียบกับตัวเทียบวัดที่ “ยุติธรรม” ทั้งนี้เพราะต่างก็ “รับความเสี่ยง” ไปลงทุนในหุ้นกันทั้งคู่ หากความเสี่ยงพอๆ กัน แล้วเรากลับไปเลือกวิธีการลงทุนที่ได้ผลตอบแทนน้อยกว่าอีกวิธีการหนึ่ง ก็ถือว่าการลงทุนนั้น “มีประสิทธิภาพด้อยกว่า”

การจะตอบได้ว่าเราควรลงทุนหุ้นเอง หรือลงทุนผ่านกองทุนรวม จึงเป็น “คำตอบเฉพาะตัว”

ของแต่ละบุคคล เพราะทักษะและฝีมือในการลงทุนของแต่ละคนก็ไม่เท่ากัน เราจึงต้องทำความรู้จักตัวเองก่อน ว่าลงทุนได้ดีหรือไม่อย่างไร แล้วค่อยตัดสินใจเลือกใช้วิธีการที่ดีกว่า

ปัญหาก็คือการวัดผลตัวเองนั้นจะทำอย่างไรจึงจะถือว่าเหมาะสม และง่ายพอที่นักลงทุนจะทำเองได้ด้วยเครื่องมือ และข้อมูลสาธารณะที่มีอยู่ หลายครั้งผมได้เห็นนักลงทุนบางท่านที่

ลงทุนหุ้นด้วยตัวเอง ภาคภูมิใจในผลกำไรที่ทำได้ เช่น ได้กำไรมา 10% ทั้งหมดที่จริงๆ แล้ว ณ ช่วงเวลาเดียวกันนั้น การลงทุน

ผ่านกองทุนรวมง่าย ๆ เช่น กองทุนรวมดัชนี (Index Fund) ให้ผลตอบแทนได้สูงกว่านั้น ทั้งๆ ที่มีระดับความเสี่ยงใกล้เคียงกัน จะเห็นเลยว่า แค่มีกำไรไม่ได้แปลว่าลงทุนได้ดี ซึ่งเดียวเราจะไปลองวัดผลการลงทุนหุ้นของเรากันครับ

เริ่มจากคำนวณผลตอบแทนรายเดือนของพอร์ตหุ้นที่ลงทุนเอง

บางท่านอาจสงสัยนะครับว่า แค่นำคำนวณผลตอบแทนรายเดือน ยังต้องมาเขียนสอนด้วยหรือ ?

ต้องเขียนครับเพราะมันสำคัญมาก บางคนคำนวณผลตอบแทน ไม่นำเงินปันผลมารวมบ้าง หรือไปนับเอาเงินลงทุนใหม่ที่เพิ่งใส่เข้าไประหว่างเดือนเป็นผลกำไรบ้าง เรามาทบทวนกันสักหน่อยนะครับว่าจะวัดผลตอบแทนรายเดือนกันยังไง ซึ่งคำนวณได้จากสูตรนี้ครับ

อัตราผลตอบแทนรายเดือน	=	มูลค่าพอร์ตปลายเดือน + เงินปันผลรับ + เงินที่นำออกจากพอร์ตระหว่างเดือน - เงินที่ลงทุนเพิ่มระหว่างเดือน - มูลค่าพอร์ตปลายเดือนก่อนหน้า
มูลค่าพอร์ตปลายเดือนก่อนหน้า		

จะเห็นว่าสูตรเราซับซ้อนพอสมควร เพราะต้องคำนึงถึงเรื่องเงินปันผล และการนำเงินเข้า/นำเงินออกจากพอร์ตด้วย เพราะกรณีที่เรารับเงินปันผลหรือนำเงินออกจากพอร์ต มูลค่าเงินนั้นจะไม่อยู่ในมูลค่าพอร์ตปลายเดือน เราจึงต้องบวกกลับเข้ามาส่วนกรณีที่เรานำเงินใส่เข้าไปเพิ่ม มูลค่านั้นจะรวมอยู่ในมูลค่าพอร์ตปลายเดือน ทั้งหมดที่จริงๆ แล้วไม่ใช่กำไร แต่เป็นต้นทุนที่เพิ่งใส่เข้าไปใหม่ จึงต้องทำการลบออก

ในการคำนวณผลตอบแทนนั้น เราจะคำนวณกันทั้งพอร์ต โดยไม่สนใจว่าจะถือหุ้นอะไรบ้าง และต้องบวกส่วนของเงินสดที่ตั้งใจจะซื้อหุ้น

แต่ยังไม่ได้อธิบายเข้าไปในมูลค่าพอร์ตด้วย ที่ต้องบวกก็เพราะว่าการตัดสินใจ “ถือเงินสด” ก็เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารพอร์ตหุ้น (ในกองทุนต่างๆ ผู้จัดการกองทุนก็ต้องตัดสินใจถือเงินสดด้วยเช่นกัน)

ตัวอย่างการคำนวณ ปลายเดือน ม.ค. มูลค่าหุ้นรวมเงินสดที่เตรียมไว้ซื้อหุ้นเท่ากับ 1,000,000 บาท ระหว่างเดือนรับเงินปันผลมา 20,000 บาท และลงทุนเพิ่มไป 100,000 บาท และปลายเดือน ก.พ. มูลค่าหุ้นรวมเงินสดที่เตรียมไว้ซื้อหุ้นเท่ากับ 1,050,000 บาท จะคำนวณอัตราผลตอบแทนของเดือน ก.พ. ได้เท่ากับ $(1,050,000 + 20,000 - 100,000 - 1,000,000) / 1,000,000$ เท่ากับ -3% เป็นต้น ซึ่งในการคำนวณอัตราผลตอบแทนของเดือนถัดไป เราก็จะใช้มูลค่า ณ สิ้นเดือน ก.พ. เท่ากับ 1,050,000 เป็นมูลค่าฐานในการคำนวณ ต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ โดยใช้สูตรเดิม

เปรียบเทียบกับตัวเทียบเคียง (Benchmark) ที่ยุติธรรม

การจะรู้ว่าเราลงทุนได้ดีหรือไม่ ก็ควรต้องนำไปเทียบกับตัวเทียบเคียงหรือเกณฑ์มาตรฐานที่เหมาะสม ซึ่งในที่นี้สามารถใช้ได้หลายทางเลือก เช่น

- ดัชนีผลตอบแทนรวม SET (SET TRI) กรณีที่พอร์ตหุ้นที่เราลงทุนเอง ลงทุนในหุ้นทุกประเภท ทั้งหุ้นเล็ก (Small Cap) ไปจนถึงหุ้นใหญ่ (Large Cap)
- ดัชนีผลตอบแทนรวม SET50 (SET50 TRI) กรณีที่พอร์ตหุ้นที่เราลงทุนเอง เน้นลงทุนในหุ้นที่มีขนาดใหญ่ สภาพคล่องสูงเป็นหลัก
- ผลตอบแทนของกองทุนหุ้น เช่น Active Fund ที่เราคัดเลือกไว้ ว่าถ้าเราไม่ลงทุนเอง เราจะไปลงทุนในกองทุนดังกล่าว

ซึ่งก็ต้องคำนวณเป็นผลตอบแทนรายเดือน โดยใช้ดัชนีหรือราคา NAV ปลายเดือนปัจจุบัน เทียบกับปลายเดือนก่อนหน้าเช่นกัน ทั้งนี้ราคาดัชนีผลตอบแทนรวม สามารถดาวโหลดได้ที่ <http://www.set.or.th/th/market/tri.html> และราคา NAV ของกองทุนต่างๆ สามารถดาวโหลดได้ที่ http://www.thaimutualfund.com/AIMC/aimc_navCenter.jsp

ข้อควรระวังคือ ไม่ควรใช้ผลตอบแทนของ SET Index หรือ SET50 Index เพราะยังไม่ได้รวมผลตอบแทนจากเงินปันผลเอาไว้ แต่ในการลงทุนจริงของเรานั้น เราจะได้รับเงินปันผลด้วย จึงควรใช้ดัชนีผลตอบแทนรวม จะเหมาะสมกว่า

โดยในการวัดผลนั้นอาจสร้างตารางเปรียบเทียบได้ดังนี้ (นำมาแสดงเป็นตัวอย่างเพียง 3 เดือน)

เดือน	ผลตอบแทน		
	ลงทุนหุ้นเอง	ดัชนี SET TRI	กองทุนหุ้นที่คัดเลือกไว้
มกราคม	-3.0%	-1.0%	-2.0%
กุมภาพันธ์	+5.0%	+6.0%	+5.5%
มีนาคม	+2.0%	+2.5%	+3.0%

นอกจากนั้นยังสามารถคำนวณผลตอบแทนสะสมตลอดช่วง 3 เดือน (หรือกี่เดือนก็ได้) โดยใช้หลักการคำนวณแบบ Geometric Linked โดยใช้สูตร

$$\text{ผลตอบแทนสะสม} = \left[\text{ผลคูณของ (1+อัตราผลตอบแทนรายเดือน) ตั้งแต่เดือนแรก ถึงเดือนสุดท้าย} \right] - 1$$

จากตัวอย่างผลตอบแทนสะสม 3 เดือนของการลงทุนหุ้นเองจะเท่ากับ $[(1-0.03) \times (1+0.05) \times (1+0.02)] - 1 = 3.89\%$ ส่วนของดัชนี SET TRI เท่ากับ $[(1-0.01) \times (1+0.06) \times (1+0.025)] - 1 = 7.56\%$ และของกองทุนหุ้นที่คัดเลือกไว้ เท่ากับ $[(1-0.02) \times (1+0.055) \times (1+0.03)] - 1 = 6.49\%$

ตีความ ประเมินผล และตัดสินใจลงทุน

จากการคำนวณอัตราผลตอบแทนเปรียบเทียบดังกล่าว เราจะเห็นฝีมือการลงทุนหุ้นของเรามากขึ้น โดยสามารถนำไปเปรียบเทียบกับตัวเทียบเคียงที่มีความเสี่ยงใกล้เคียงกัน ทั้งในระยะสั้นแบบเดือนต่อเดือน หรือในระยะที่ยาวกว่านั้น เช่น พิจารณาจากผลตอบแทนสะสม 3-6 เดือน ทั้งนี้ไม่มีเกณฑ์เวลาที่เหมาะสมว่าควรทดลองวัดผลอยู่นานเท่าใด อยู่ที่ดุลยพินิจของผู้ลงทุนหรือนักวางแผนการเงินแต่ละท่านว่าจะสรุปผลเช่นไรเป็นหลัก

ตัวอย่างเช่น หากผลตอบแทนแบบเดือนต่อเดือนจากการลงทุนเอง ดีกว่าตัวเทียบเคียงอยู่แทบทุกเดือน เมื่อเวลาผ่านไปสักไม่เกิน 3-4 เดือนก็น่าจะพอตอบตัวเองได้ ว่าการลงทุนหุ้นด้วยตัวเองอาจไม่ใช่ทางเลือกที่ควรทำ เพราะมีทางเลือกอื่นที่ได้ผลตอบแทนที่ดีกว่าแต่ใช้แรงน้อยกว่า ในทางตรงกันข้าม หากเราลงทุนเองแล้วได้ผลตอบแทนที่ดีกว่าการลงทุนในกองทุนรวมที่คัดเลือกมาเทียบเคียงอย่างต่อเนื่อง เราก็ควรลงทุนเองต่อไปจะดีกว่า

รู้ทันเล่ห์กลโกง การลงทุน

ตลอดเวลาที่ผ่านมา ทั้งในอดีตและปัจจุบัน เรามักจะได้ยินข่าวหรือรับทราบเรื่องราวเกี่ยวกับ ผู้ที่ประสบทุกข์ภัยจากการหลอกลวงและฉ้อโกง ทำให้ต้องสูญเสียเงินหรือทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก รูปแบบการหลอกลวงอาจจะปรับเปลี่ยนไปบ้างตามยุคสมัย หรืออาจยังอยู่ยังคงกระพริบมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน แต่อาจจะมีการวิวัฒนาการให้ซับซ้อนยิ่งขึ้น ตามเครื่องมือต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

บทความนี้จะไขข้อข้องใจเกี่ยวกับเรื่องการหลอกลวงที่แฝงมาในรูปแบบของการชักชวนลงทุน เนื่องจากในปัจจุบัน คำว่า “ลงทุน” เป็นเรื่องน่าสนใจสำหรับคนทุกวัย ทุกอาชีพ ทุกฐานะ ส่งผลให้การชักชวนทำได้ง่าย ประกอบกับผลตอบแทนที่ล่อตาล่อใจเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการหลอกลวงให้หลงเชื่อง่ายขึ้น

การลงทุน ที่หลอกลวง มีรูปแบบใดบ้าง?

1) แชร้อูทซ์

คือการชักชวนให้ลงทุน ต่อกันไปเรื่อยๆ ผลตอบแทนของผู้ที่เข้าลงทุนคนแรกๆ ก็จะมาจกเงินลงทุนกลุ่มคนหลังๆ จึงมักจะเน้นการชวนคนเข้าร่วมต่อไป โดยไม่ให้ความสำคัญชัดเจนในเรื่องประเภทของการลงทุน เพราะส่วนใหญ่ไม่ได้นำเงินไปลงทุนจริง ผู้ที่หลอกลวงก็จะเริ่มนำเงินออกไปและในที่สุดก็จะไม่สามารถหมุนเวียนเงินมาให้ผู้ลงทุนได้อีก

2) ชักชวนลงทุนใน ตราสารทางการเงิน (โดยไม่มีใบอนุญาต)

คือการชักชวนให้นำเงินไปลงทุนใน หุ้นไทย หุ้นต่างประเทศ อนุพันธ์ต่างประเทศ โดยบุคคลหรือกิจการที่ไม่มีใบอนุญาตอย่างถูกต้อง ส่วนใหญ่จะเป็นการชักชวนให้ฝากผู้ที่หลอกลวงไปลงทุนต่อแล้วไม่ได้เงินคืน หรือแม้ว่าในบางกรณีผู้ลงทุนได้ลงทุนด้วยตนเองจริงก็ตามแต่จะต้องเผชิญความเสี่ยงเพราะขาดความรู้เรื่องการลงทุน หรือเสียทรัพย์สินในรูปแบบอื่นๆ เช่นต้องจ่ายเงินค่าอบรม สัมมนา ที่สูงเกินจริงไปมาก โดยไม่ได้ผลตามที่คาดหวัง

3) ชักชวนลงทุนในธุรกิจอื่นๆ

คือการชักชวนลงทุนในรูปแบบต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันมักจะเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี หรือ เครื่องขายสังคมนาออนไลน์ เช่น กดไลค์ คลิกลิควบไซต์ต่างๆ แล้วได้เงิน การสมัครเข้าเป็นสมาชิกแล้วจะได้สิทธิเงินคืนจากโฆษณา หรือการลงทุนในระบบจ่ายเงินออนไลน์แล้วจะได้ส่วนแบ่งกลับคืน โดยในที่สุดผู้ลงทุนก็จะไม่ได้ผลกำไรและเงินลงทุนคืนตามที่สัญญาไว้

การลงทุนในรูปแบบนี้จะไม่เน้นเงินลงทุนสูง แต่ต้องการผู้เข้าร่วมจำนวนมาก ความเสียหายเฉลี่ยต่อบุคคลอาจจะน้อยจึงทำให้ไม่มีการร้องเรียน แต่มูลค่าความเสียหายรวมๆกันจะสูงมาก

จะต้องสังเกต อย่างไร?

ปัญหาของเรื่องนี้ที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ การที่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องอาจจะต้องใช้เวลาในการตรวจสอบ จึงไม่สามารถประกาศให้ประชาชนทราบทันเวลา เราจึงควรพิจารณาด้วยตนเองก่อน ประเด็นที่ควรสังเกตได้แก่

ผลตอบแทนที่สูงเกินจริง เช่น รับรองผลตอบแทนมากกว่า 10% ต่อเดือน (เกิน 100% ต่อปี) โดยไม่ได้กล่าวถึงความเสี่ยงหรือการขาดทุนเลย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเริ่มมีการเสนอผลตอบแทนที่สมจริงมากขึ้นโดยเสนอผลตอบแทนที่มากกว่าเงินฝากไม่มากนัก เช่น 8-10% ต่อปี ซึ่งทำให้การสรุปว่าผลตอบแทนมากกว่าปกติหรือไม่อาจทำได้ยากเพราะขึ้นอยู่กับวิจารณ์ฐานแต่ละคน เราจึงอาจใช้ ข้อสังเกตอีกเรื่องคือการพิจารณาว่าเป็นวิธีการลงทุนหรือการระดมทุนไปลงทุนต่อโดยมีการรับรองโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงเช่น ก.ล.ต. หรือไม่ ถ้าไม่ใช่ มีโอกาสเป็นการหลอกลวงสูงมาก ซึ่งการมีใบอนุญาตของต่างประเทศ หรือ หน่วยงานของรัฐเช่น กระทรวงพาณิชย์ (เป็นการจดทะเบียนไม่ได้เกี่ยวข้องกับการลงทุน) ไม่สามารถยืนยันได้ว่าเป็นการลงทุนที่เหมาะสมและได้รับการรับรอง เพราะไม่ใช่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง

กลยุทธ์ที่ทำให้ หลายคนเชื่อก็คืออะไร?

นอกจากอัตราผลตอบแทนสูงเป็นสิ่งล่อใจแล้ว ผู้หลอกลวงจะมีการใช้แนวทางอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อให้หน้าเชื่อถือมากขึ้น เช่น

- การอ้างถึงคนที่เคยลงทุนมาก่อน ถ้ามีการสอบถามไป ก็จะมีการเตรียมกันไว้แล้ว
- มีการให้ผลตอบแทนในช่วงแรกตามสัญญา หรือทำให้ได้กำไรก่อน แล้วจึงเริ่มชักชวนให้ลงทุนเพิ่มขึ้น
- ให้ผู้ลงทุนเห็นตัวเลขเงินในบัญชีที่เพิ่มขึ้น แต่ไม่ได้รับเงินจริงๆ
- การเบิกถอนเงินลงทุนทำได้ยาก มีเงื่อนไข หรือข้ออ้างมากมาย เช่นระบบขัดข้องบ่อยๆ หรือมีกฎเกณฑ์ว่าต้องเติมเงินลงทุนเพิ่มถึงจะเบิกบางส่วนได้
- ใช้การชักชวนต่อเนื่องกัน ในกลุ่มเพื่อนหรือญาติพี่น้อง ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ และเกรงใจ
- การใช้สื่อหรือการจัดสัมมนาเพื่อแสดงผลงานที่เกินจริง ได้รับรางวัลต่างๆที่ไม่มีตัวตนจริงๆ และใช้พลังของสื่อสังคมออนไลน์เผยแพร่อย่างรวดเร็ว โดยที่ความน่าเชื่อถือถูกตรวจสอบค่อนข้างยาก

สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ที่ไหน?

เว็บไซต์ ของ ก.ล.ต. (www.sec.or.th) เลือกเข้าไปในส่วนของ license check เพื่อตรวจสอบรายชื่อบริษัทที่ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ และในส่วนของ Investor Alert ซึ่งจะมีการรวบรวมรายชื่อผู้ที่ให้บริการโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยมีลักษณะการกระทำแบ่งออกเป็น ธุรกิจหลักทรัพย์หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ไม่ได้รับใบอนุญาตหรือการชักชวนให้ลงทุนในลักษณะแชร์ลูกโซ่ หรือโทร. 1207 เพื่อสอบถามข้อมูลอื่นๆ จาก ก.ล.ต.

ตรวจสอบและรายงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเงินนอกระบบได้ที่ศูนย์รับแจ้งการเงินนอกระบบกระทรวงการคลัง โทร. 1359

ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน โดย ธนาคารแห่งประเทศไทย โทร. 1213

การตรวจสอบข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เช่น google หรือ สังคมออนไลน์เช่น pantip มีส่วนช่วยได้บ้าง เพราะอาจจะมีผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนมาแล้วให้ฟัง อย่างไรก็ตาม มีข้อควรระวังว่า อาจจะไปได้ข้อมูลในทางตรงกันข้ามที่ผู้ต้องการหลอกลวงไปโฆษณาชวนเชื่อไว้ ทำให้มีโอกาสหลงเชื่อมากยิ่งขึ้น

หลักสูตรการวางแผนการเงินปี 2559

ฉบับที่ 1

พื้นฐาน
การวางแผน
การเงิน ภาษี และ
จรรยาบรรณ

ครั้งที่ 1

13 มี.ค. 59
9.00-12.00 น.

ครั้งที่ 2

15 พ.ค. 59
9.00-12.00 น.

ครั้งที่ 3

10 ก.ค. 59
9.00-12.00 น.

ครั้งที่ 4

11 ก.ย. 59
9.00-12.00 น.

ครั้งที่ 5

6 พ.ย. 59
9.00-12.00 น.

ฉบับที่ 2

การวางแผน
การลงทุน

ครั้งที่ 1

13 มี.ค. 59
13.30-16.30 น.

ครั้งที่ 2

15 พ.ค. 59
13.30-16.30 น.

ครั้งที่ 3

10 ก.ค. 59
13.30-16.30 น.

ครั้งที่ 4

11 ก.ย. 59
13.30-16.30 น.

ครั้งที่ 5

6 พ.ย. 59
13.30-16.30 น.

ฉบับที่ 3

การวางแผน
การประกันภัย
และการวางแผน
เพื่อวัยเกษียณ

ครั้งที่ 1

12 มี.ค. 59
13.30-16.30 น.

ครั้งที่ 3

9 ก.ค. 59
13.30-16.30 น.

ครั้งที่ 5

5 พ.ย. 59
13.30-16.30 น.

ฉบับที่ 4

ส่วนที่ 1

การวางแผน
ภาษีและ
มรดก

ครั้งที่ 1

12 มี.ค. 59
13.30-15.00 น.

ครั้งที่ 3

9 ก.ค. 59
13.30-15.00 น.

ครั้งที่ 5

5 พ.ย. 59
13.30-15.00 น.

ฉบับที่ 4

ส่วนที่ 2

การจัดทำ
แผนการเงิน

ครั้งที่ 1

รับโจทย์
12 มี.ค. 59
14.00-15.30 น.

ครั้งที่ 3

รับโจทย์
9 ก.ค. 59
14.00-15.30 น.

ครั้งที่ 5

รับโจทย์
5 พ.ย. 59
14.00-15.30 น.

ส่งแผนการเงิน
31 มี.ค. 59
9.00-16.00 น.
เสนอแผนการเงิน
9 เม.ย. 59
9.00-16.00 น.

ส่งแผนการเงิน
28 ก.ค. 59
9.00-16.00 น.
เสนอแผนการเงิน
6 ส.ค. 59
9.00-16.00 น.

ส่งแผนการเงิน
24 พ.ย. 59
9.00-16.00 น.
เสนอแผนการเงิน
3 ธ.ค. 59
9.00-16.00 น.

ดูรายละเอียดและสมัครสอบได้ที่
www.tsi-thailand.org
หรือ www.tfpa.or.th